

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.III.20.543/2010/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Petruska Emil ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Gyöngyösi Zoltán ügyvéd által képviselt III.r. alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 20.P.22.963/2006. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.122/2009/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a III.r. alperes által 32. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. december 8-án megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a III.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a perbeli panelházban lévő óra- és ékszerbolt működtetésére 1998. október 28-án a Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Igazgatási Osztályától engedélyt kapott. A lakossági bejelentésre eljáró Fővárosi Tűzoltóparancsnokság IV-XV. Kerületi Parancsnokságának az 1999. június 23-i ellenőrzése során tett megállapításai alapján a Budapest Fővárosi Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Igazgatási és Hatósági Osztálya az 1999. augusztus 31-i határozatával elrendelte az üzlet területén a Pb gázpalackok használatának és tárolásának azonnali megszüntetését. A felperes fellebbezése folytán eljáró III.r. alperes a határozatot helybenhagyta. 2001. február 19-én a felperes új működési engedély iránt kérelmet terjesztett elő a Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál, az új módosított működési engedélyt azzal kapta meg, hogy a forrasztással, hevítéssel járó propánbután töltésű gázpalack felhasználás mellett a javító tevékenység végzését megtiltották részére. Az erről szóló 5/37.272/2001. számú

elsőfokú határozatot a felperes fellebbezését elbíráló III.r. alperes a 13-143/3/2002. számú határozatával megváltoztatta és a tiltó rendelkezést törölte annak megállapításával, hogy az üzletben legfeljebb egy darab 2 kg töltetű Pb gázpalack tartható az előírt feltételek betartásával.

A felperes több alperes ellen 2003. május 14-én keresetet terjesztett elő, amelyben 5.000.000 forint általános kártérítés megfizetését igényelte, mert álláspontja szerint az alperesek a felperes tevékenységét ellehetetlenítették, több megrendeléstől elesett és ebből vagyoni kárai keletkeztek. A Fővárosi Bíróságnak a 20.P.630.768/2003/7. számú, a felperes keresetét elutasító ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 9.Pf.20.811/2005/3. számú ítélettel helybenhagyta. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott Pf.V.20.454/2006/7. számú részítéletében a jogerős ítéletet az I.r. és a II.r. alpereseket érintő részében hatályában fenntartotta; a felperest és a III.r. alperest érintően a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A részítélet indokolása szerint a 2000. október 21-étől hatályos jogszabályi rendelkezések szerint a felperesnek az új üzletkörökre 2001 áprilisáig meg kellett kérnie az üzlet működési engedélyét. A felperes által 2001. február 19-én előterjesztett kérelmet elbíráló elsőfokú határozattal szemben 2002. január 17-én előterjesztett fellebbezést azonban a másodfokú hatóság csak 2002. június 17-én bírálta el. Életszerű és elfogadható, hogy a III.r. alperes öthónapos ügyintézési késedelme miatt a felperes károsodott, ezért vizsgálni kell, hogy van-e a kárral okozati összefüggésben álló jogellenes és felróható magatartása a III.r. alperesnek.

Az új eljárásban az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte a III.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek bruttó 1.386.509 forintot és ennek a 2002. március 12-étől járó és a mindenkori költségvetési törvény szerinti késedelmi kamatát; ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a III.r. alperesnek a fellebbezést 2002. március 2-áig kellett volna elbírálnia, alapos indok nélkül késlekedett, kimentése eredményre nem vezetett. A tanúvallomások és a szakértői bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2002. március 2-a és 2002. július 23-a között a felperest összesen bruttó 1.386.509 forint kár érte. Azt a tényt pedig, hogy a szakvéleményre a felek észrevételt nem terjesztettek elő, úgy értékelte, hogy azt a felek nem vitatják. Megállapította, hogy a szakvélemény megalapozott, ellentmondásoktól mentes.

A III.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatva az alperes marasztalását 1.109.207 forintra és ennek a 2002. március 12-étől járó törvényes kamatára, valamint 121.000

forint elsőfokú perköltségre leszállította, egyebekben pedig helybenhagyta. A másodfokú ítélet indokolása szerint a késelem idejét az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, miként arra is helyesen utalt, hogy a fellebbezési szakban a III.r. alperes nem vonhatja kétségbe a szakvélemény megállapításait, az elsőfokú eljárásban ugyanis észrevételeket nem terjesztett elő, csak az elmaradt haszon áfa-tartalmának megítélhetőségét kérdőjelezte meg. A másodfokú bíróság szerint erre a III.r. alperes alappal hivatkozott, mert áfa fizetési kötelezettség a felperest a kártérítés után nem terheli, társasági adó azonban igen. A másodfokú bíróság ezért a kártérítési összeget áfa nélkül állapította meg.

A III.r. alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a kereset elutasítására, másodlagosan a marasztalási összeg 375.375 forintra, harmadlagosan pedig 909.549 forintra történő leszállítására irányult. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-ának (1) és (2) bekezdését, az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 15. §-ának (5) bekezdését, 21. §-ának (1) bekezdését, 39. §-ának (1) bekezdését és a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Atv.) 2000. évre vonatkozó 19. §-ának (1) bekezdését.

A III.r. alperes szerint a bíróság a szakértői véleményt kirívóan hibásan értékelte. A Pp-nek nincs olyan szabálya, amely szerint a fél hallgatása esetén a szakvéleményt automatikusan el kell fogadni. Következetes álláspont esetén egyébként a másodfokú bíróságnak nem is kellett volna egyes elemeiben a bizonyítékokat értékelni. A szakértői értékelés nem is a per tárgyáról szólt, a szakértő ugyanis nem a késelem időszakát, hanem azt vizsgálta, hogy mi történhetett volna, ha 1999-ben nem korlátozzák a felperest a vállalkozásában. A szakvélemény szerint nem volt egyértelműen megállapítható, hogy volt-e árbevétel 2002. március 2. és július 23. között. Ezt a tényt a III.r. alperes elfogadta, így nyilván elmaradt haszon sem lehetett. A bíróság e körben nem értékelte a könyvelés „eltitkolását” sem. **K. T.** cégének a felperes már három éve nem végzett munkát, a kapcsolat nem 2002-ben szűnt meg, hanem három évvel korábban. **B. J.** vallomása is azt bizonyítja, hogy cégével a szerződést már 1999-ben felbontották. **H. M. E.** tanú vallomása szerint 2001-ben kötött szerződést a felperessel, ehhez képest nincs feltárva, hogy a szerződés megszűnését mi okozta. Mindezekre tekintettel a bevételkiesés nem volt bizonyított.

A késlekedés idejét a bíróság rosszul számította ki, maga a felperes is 60 napot vett figyelembe, a szakhatósági eljárás pedig nem számíthat be a határidőbe, ezért legfeljebb a 2002. április 2. és április 30. nap közötti 28 nap, és a 2002. május 17. és június 17. nap közötti 31 nap, azaz összesen 59 nap értékelhető késedelemként.

Nem érthető a felülvizsgálati kérelem szerint, hogy a társasági és osztalékadó jogi sorsa miért nem ugyanaz, mint az áfá-é, hiszen az

sem lett volna a felperes bevétele. Jogszabályi indokát ennek nem adta a jogerős ítélet, ezért a havi 236.000 forint árbevétel mindenképp csökkenteni kell 18%-kal, így a napi elmaradt jövedelem 6.362 forint, azaz 59 napra a bevételkiesés 375.375 forint, teljes időszakra számítva pedig 909.549 forint.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperesnek az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresete alapján a bíróságnak a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint elsődlegesen azt kellett megállapítania, hogy van-e a III.r. alperesnek jogellenes magatartása és ehhez képest kellett azt vizsgálni, hogy a felperesnek a jogellenes magatartással okozati összefüggésben álló kára bizonyított-e. A jogerős ítélet indokolása helyesen állapította meg, hogy a III.r. alperesnek az Áe. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében a kérelem előterjesztésétől számított 30 napon belül kellett volna a fellebbezést elbírálnia. Az Áe. 15. §-ának (5) bekezdése indokolt esetben lehetővé teszi a határidő meghosszabbítását egy ízben, legfeljebb 30 nappal, ebből azonban nem következik, hogy a fellebbezés elbírálására nyitvaálló időt automatikusan 60 napban kell figyelembe venni. Szükséges ehhez a meghosszabbításról szóló döntés, valamint - kérelemre indult eljárás esetén - erről az ügyfél értesítése. Mindezek hiányában az ügyfél joggal van abban a hiszemben, hogy a fellebbezése 30 nap alatt elbírálásra kerül. A soron kívüli elbírálás iránt előterjesztett kérelmet nem lehet annak tekinteni, hogy a felperes maga is 60 nap elintézési időt vett alapul. Az adott esetben a határidő meghosszabbításáról döntés nem született, ilyen tartalmú értesítést a felperes nem kapott, a fellebbezés elbírálása tekintetében a késedelem megállapítható és ez a kártérítés szempontjából a másodfokú hatóságnak azért jogellenes eljárása, mert az elbírálás határidőhöz kötött ideje az ügyfél szempontjából olyan jog, amelyet figyelembe véve, arra számíthat és alapozhat, az adott esetben oly módon, hogy a késedelem ideje alatt tevékenykedhet és eredményeként bevételhez juthat. A szakhatósági véleménnyel kapcsolatos időtartam be nem számításával összefüggő okfejtése a III.r. alperesnek azért téves, mert már a szakhatósági vélemény beszerzése iránti intézkedés is a késedelem idején történt, vagyis nincs olyan más hatóság terhére értékelhető mulasztás, amely a III.r. alperes jogellenes magatartásának megállapítását kizárná. Bizonyított tehát a III.r. alperes terhére

eső olyan elbírálási késedelem, amely súlyos jogalkalmazási hiba és a kártérítési felelősség alapjául szolgáló jogellenes magatartás lehet, ha van ezzel összefüggő bizonyított kár.

A jogerős ítélet megalapozottan, az eljárási szabályok megsértése nélkül állapította meg a kár bekövetkezését a szakértői vélemény és a többi rendelkezésre álló bizonyíték mérlegelése alapján. A bíróság nem automatikusan fogadta el a szakvéleményt. A bíróság számára az, hogy a III.r. alperesnek nem volt a szakértői véleménnyel kapcsolatban észrevétele, azt jelentette, hogy nincs olyan felvetés, amellyel a bíróságnak az eljárási szabályok szerint foglalkoznia kellett volna. Az elsőfokú bíróság azonban ettől függetlenül vizsgálta és értékelte a szakvéleményt és megállapította, hogy az megalapozott, önmagával és más tényekkel nem ellentétes. A másodfokú bíróság az elmaradt haszon megállapítása körében a bizonyítékok értékelésével, így a szakvéleménnyel is foglalkozhatott. Miután a III.r. alperes jogellenes magatartása megállapítható volt, a bíróságnak azt is vizsgálnia kellett, hogy e magatartással összefüggő bevételkiesése lehetett-e a felperesnek. A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint 1999-ben nem vitásan voltak olyan szerződések, amelyek teljesítésével a felperes bevételhez juthatott volna a késedelem ideje alatt is. A tanúvallomások és a becsatolt szerződések ugyanis azt bizonyították, hogy a szerződések határozatlan időre szóltak, tartósak lettek volna, ezt a megrendelők a felperes munkájának minősége miatt is akarták. A III.r. alperes a felperes tényleges bevételének kimutatását igényelte erre az időszakra, holott ekkor éppen a III.r. alperes hibájából nem dolgozhatott a felperes, így csak az előzményekből lehetett következtetni az elérhető bevétel mértékére. Az igazságügyi szakértő is ennek megfelelően adott szakvéleményt. A másodfokú ítélet indokolása kitért arra is, hogy a társasági adó levonását a III.r. alperes azért sérelmezi alaptalanul, mert a kártérítés olyan bevétel, amelyet a társasági adó terhel abban az évben, amikor a kártérítés teljesítése megtörténik. A társasági adó és esetlegesen az osztalékadó befizetése az Atv. rendelkezései szerint, a törvényben írt feltételek mellett a felperest terheli, ennek levonására a kártérítésből nincs alap.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban pervesztes III.r. alperest kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. december 8.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő